T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017/689
KARAR NO : 2017/795
KARAR TR : 25.12.2017

ÖZET: 3213 sayılı Kanun'un Geçici 22. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : C. Madencilik ve Konut San.Ticaret A.Ş.
Vekili : Av. M.A.
Davalı : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Vekili : Av. F.Ç.

O L A Y : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğünün 14.10.2015 gün ve 16363374-100-E.59015 sayılı yazısıyla; davacı hakkında, Yozgat İli sınırları dahilinde ve davacı uhdesinde bulunan S:200902555 sayılı IV. grup maden işletme ruhsatı ile ilgili olarak Maden İşleri Genel Müdürlüğünce sistem kayıtlarında yapılan inceleme sonucunda, işletme ruhsatının 16.2.2010 tarihinde on yıl süre ile verildiği ancak saha ile ilgili işletme izninin henüz düzenlenmediği, ÇED izni için 19.2.2013 tarih ve 56200 sayılı dilekçenin, GSM ve mülkiyet (mera) izni için 5.3.2014 tarih ve 60709 sayılı dilekçenin Genel Müdürlüğe verildiği, GSM ve mülkiyet izni için verilen dilekçenin üç yıllık süresi içerisinde Genel Müdürlüğe verilmediği anlaşıldığından, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 24. maddesinin on birinci fıkrası gereğince ilgili ruhsatın iptal konumunda olduğunun tespit edildiği;

Ancak, 18.2.2015 gün ve 29271 sayılı Resmi Gazete yayımlanarak yürürlülüğe giren 6592 sayılı Kanun'un 24. maddesi ile değişik 3213 sayılı Maden Kanunu'nun Geçici 22. maddesi uyarınca
Genel Müdürlük tarafından alınan 16.3.2015 gün ve 1671 sayılı Genel Olurun sonuç bölümünde yer alan "3213 sayılı Maden Kanunu'nun 24. maddesinin on birinci fıkrası kapsamında iptal durumunda olan tüm işletme ruhsatları için 6592 sayılı Kanun'la değişik 3213 sayılı Maden Kanunu'nun Geçici 22. maddesine göre 18.2.2015 tarihi itibarı ile 30.000 TL idari para cezası uygulanması, ruhsatların iptal edilmemesi, 18.2.2016 tarihine kadar işletme izni düzenlenmesi için gerekli yükümlülükler yerine getirilmez ise 24 üncü maddenin on birinci fıkrası hükmü uygulanması..." hükmü uyarınca işlem yapılması gerektiği açıklanarak, davacı şirket adına 3213 sayılı Maden Kanunu'nun Geçici 22. maddesi uyarınca 30.000,00 TL idari para cezası uygulanmasına karar verildiği davacıya bildiril-miştir.

Davacı vekili, idari para cezasının iptaline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

ANKARA 27. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 26.5.2016 gün ve E:2016/2, K:2016/215 sayı ile, idarenin eylem ve işlemine karşı açılan davanın görülmesi ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır. Ankara 17. İdare Mahkemesi, davanın görüm ve çözümünde dava konusu taşınmazın bulunduğu yer idare mahkeme-sinin yetkili olduğu gerekçesiyle davanın yetki yönünden reddine karar vermiş, dava dosyası Yozgat İdare Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

YOZGAT İDARE MAHKEMESİ: 22.9.2017 gün ve E:2017/495 sayı ile, Maden Kanunu'nda bu Kanun uyarınca verilen idari para cezalarına karşı itiraz mercii hususunda bir hüküm bulunmaması ve idari para cezaları yanında idari yargının görev alanına giren bir yaptırımın da dava konusu edilmemesi nedeniyle, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerinin görev alanında bulunduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 25.12.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında

kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi .

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 3213 sayılı Kanun'un Geçici 22. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırıl-ması istemiyle açılmıştır.

4.6.1985 gün ve 3213 sayılı Maden Kanunu'nun "Amaç" başlığını taşıyan 1. maddesinde, "Bu Kanun madenlerin aranması, işletilmesi, üzerinde hak sahibi olunması ve terk edilmesi ile ilgili esas ve usulleri düzenler" denilmiş; "7 nci madde kapsamındaki izinler" başlıklı Geçici 22. maddesinde, (Ek: 4/2/2015-6592/24 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar, 24 üncü maddenin on birinci fıkrası gereğince 7 nci maddeye göre alınması gerekli olan izinler ile Genel Müdürlüğün kayıtlarına işlenmiş alanlarla ilgili diğer izinler için müracaat edilmiş olmasına rağmen süresi içinde izinleri alınamamış ruhsatlar ile anılan izinlerin süresi içinde alınarak Genel Müdürlüğe verilemeyen ruhsatlar hakkında 30.000 TL idari para cezası uygulanır. İdari para cezası yatırılan ruhsatlar iptal edilmez, bu ruhsatlar hakkında 24 üncü maddenin on birinci fıkrası hükümleri uygulanır." ; "İşletme ruhsatı ve madenin işletilmesi" başlıklı 24. maddesinin on birinci fıkrasında, " (Değişik onbirinci fıkra: 4/2/2015 – 6592/13 md.) 7 nci maddeye göre gerekli izinlerin alınmasından itibaren işletme izni verilir. Bu iznin verildiği tarihten itibaren Devlet hakkı alınır. Ruhsat sahibince, işletme ruhsatı yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içinde 7 nci maddeye göre alınması gerekli olan çevresel etki değerlendirme kararı, mülkiyet izni, işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile Genel Müdürlüğün kayıtlarına işlenmiş alanlar ile ilgili izinlerin Genel Müdürlüğe verilmesini müteakip, işletme izni düzenlenir. Süresi içinde yükümlülükleri yerine getirilmeyen ruhsatlar için her yıl 50.000 TL idari para cezası verilir. İşletme ruhsat süresi sonuna kadar bu fıkrada belirtilen izinlerden dolayı işletme izninin alınamaması hâlinde ruhsat süresi uzatılmaz." hükmü yer almış; "Madencilik faaliyetlerinde izinler" başlıklı 7. maddesinde bahsedilen izinler ile ilgili usul ve esaslar düzenlenmiş; "Ruhsat bedeli, cezalar ve diğer yaptırımlar" başlıklı 13. maddesinin üçüncü fıkrasında, " (……..) Bakanlık, mülki idare amirlikleri ve il özel idareleri tarafından bu Kanuna göre verilen idari para cezaları hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır. Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir. Tahakkuk eden ve ödenmeyen Devlet hakları 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili tahsil dairesine bildirilir." denilmiştir.

Olayda, davanın 3213 sayılı Maden Kanunu'nun Geçici 22. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açıldığı, 3213 sayılı Kanun'da ise, bu Kanuna göre verilen idari para cezaları hakkında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerinin uygulanacağının açıkça düzenlendiği anlaşılmıştır.

30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır" ; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında, "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 3213 sayılı Maden Kanunu'nda idari para cezasına itiraz konusunda 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerinin uygulanacağının açıkça belirtildiği, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la

değişik 3. maddesinde de, Kabahatler Kanunu'nun idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağının belirtildiği, bu durumda görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümlerinin dikkate alınacağı anlaşıldığından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Yozgat İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, aynı yargı kolunda yer alan mahkemelerce gereğinin yapılabilmesi için Ankara 27. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 26.5.2016 gün ve E:2016/2, K:2016/215 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Yozgat İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, aynı yargı kolunda yer alan mahkemelerce gereğinin yapılabilmesi için Ankara 27. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 26.5.2016 gün ve E:2016/2, K:2016/215 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.12.2017 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Suna
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Birgül
ÖĞÜŞ	AYDIN	KURT